

ВІДДІЛ АСПІРАНТУРИ І ДОКТОРАНТУРИ

У ЗНУ аспірантура існує з 1962 р. Спочатку її було відкрито на філологічному факультеті, а через два роки – на фізичному факультеті тоді ще педагогічного інституту. Університет пишається своїм першим аспірантом, який став відомим українським ученим, – це д-р філол. наук, проф., заслужений діяч науки і техніки України В. А. Чабаненко (1937–2014).

Основними напрямками діяльності відділу аспірантури і докторантури ЗНУ є організація і контроль підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації; адміністрування освітнього процесу на третьому рівні вищої освіти; консультація та методична допомога аспірантам у написанні й оформленні дисертацій; аналіз ефективності підготовки кадрів через аспірантуру та докторантуру ЗНУ; координація роботи спеціалізованих вчених рад. Прийом до аспірантури здійснюється за конкурсом на очну (денну і вечірню) та заочну форми навчання як за рахунок державного замовлення, так і на умовах контракту.

Після прийняття у 2014 р. нового Закону України «Про вищу освіту» та його подальшої імплементації здійснюється трансформація сталої моделі аспірантури в третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти.

Інституційну спроможність здійснювати підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD) університет довів ліцензуванням протягом 2016–2017 рр. 23 спеціальностей за новим переліком галузей знань і спеціальностей.

Станом на 1 жовтня 2017 р. в університеті навчаються 402 аспіранти, з яких 21 – а PhD моделлю, і 36 докторантів. Підготовку в аспірантурі ЗНУ здійснюють п'ять аспірантів з Китаю, Марокко і Габону. Імпульсом до активізації зарубіжних контактів має стати угода між Анхойським педагогічним університетом (Китай) і Запорізьким національним університетом про відкриття в 2017 р. на базі ЗНУ Школи Конфуція, а невдовзі – Інституту Конфуція.

Колектив відділу. Зліва направо: ф.ах. І.кат. Л. М. Примерова, пр.ов. ф.ах. О. П. Єфіменкова, зав. відділу, доц. Ю. О. Каганов, ф.ах. І.кат. О. О. Іванченко

Лідерами серед спеціальностей за кількістю аспірантів у ЗНУ є: «Історія та археологія», «Право», «Економіка». Позитивна динаміка спостерігається на спеціальностях: «Комп'ютерні науки», «Прикладна математика».

Згідно з навчальними планами підготовки докторів філософії, освітній процес розрахований з обсягу 48 кредитів ЄКТС терміном на три роки. Аспіранти опановують такі дисципліни: «Практичний курс англійської мови», «Філософія науки», «Основи дослідницько-інноваційної діяльності», «Основи академічного письма», «Критичне мислення», дисципліни вільного вибору циклу професійної підготовки.

Суттєва увага приділяється питанням проектної та грантової діяльності, академічної доброчесності, публікаційної активності у наукометричних базах «Scopus» і «Web of Science».

Освітній процес в аспірантурі побудований на засадах демократизму, відкритості, недопущення менторської моделі викладання. В університеті для забезпечення освітнього процесу на третьому рівні вищої освіти використовується система електронного забезпечення навчання «Moodle», яка впродовж чотирьох років є невід'ємною складовою методичного забезпечення усіх дисциплін на рівні бакалаврату і магістратури.

ЗНУ укладено договори про спільні освітньо-наукові програми з підготовки докторів філософії з Інститутом олійних культур Національної академії аграрних наук України та Запорізькою медичною академією післядипломної освіти. Діє угода про співробітництво щодо реалізації програм внутрішньої академічної мобільності між Запорізьким національним університетом і Запорізьким державним медичним університетом.

Важливе значення в університеті надається розвитку спеціалізованих вчених рад. Наразі у вищій функціонують сім спеціалізованих вчених рад за десятима спеціальностями, з них чотири ради – докторського рівня (з історичних, юридичних, економічних і педагогічних наук).

Ректорат навчального закладу визнає автономні академічні права спеціалізованих вчених рад та усіляко сприяє їх подальшому розвитку, вбачаючи у цьому одне з ключових джерел поповнення кадрового потенціалу університету. Водночас, постійно акцентується увага на відповідальності усіх учасників атестаційного процесу щодо високого рівня вимогливості під час експертизи дисертацій, запобігання академічного плагіату в дослідженнях, суворого дотримання нормативних вимог Міністерства освіти і науки України.

За 2014–2017 рр. аспіранти, викладачі та співробітники ЗНУ захистили 150 кандидатських і 24 докторських дисертацій.

Розвиток системи аспірантури і докторантури залишається одним із пріоритетів розвитку ЗНУ.